

**RESEARCH ACTIVITY AS IMPORTANT FACTOR BECOMING OF UKRAINIAN STATE SYSTEM
(AN INTERNATIONAL SCIENTIFIC MEASURE IS IN RIVNE)**

Vitalov Serhij, candidate of study of art, associate professor
of department of cultures and study of museums
of the Rivne state humanitarian university, Rivne;
Korolchuk Olga, senior Lecturer, the Institute of Arts
of Lesya Ukrainka Eastern European National University, Lutsk

The list of entries of XII of international scientific and practical conference is analysed the «Cultural vector of development of Ukraine of beginning of XXI of century: reality and prospect», conducted on the base of department of cultures and Study of museums of the Rivne state humanitarian university.

Key words: scientific measure, conference, Rivne state humanitarian university, Ukraine.

Надійшла до редакції 20.11.2016 р.

УДК 78.785

**МИСТЕЦЬКІ ПРОЕКТИ ДРОГОБИЧА ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ
НОВОЇ ОРИГІНАЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ ДЛЯ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ**

Олексюк Андрій Володимирович, аспірант, Інститут музичного
мистецтва Дрогобицького державного педагогічного
університету ім. І. Франка, м. Дрогобич
oleksjyk@mail.ru

Здійснено огляд мистецьких проектів Дрогобича, зокрема конкурсів «Візерунки Прикарпаття» та «Perpetuum mobile» у яких представлені нові зразки музики для народних інструментів. Розглянуто оригінальну творчість для баяна-акордеона соло, ансамблю та оркестру народних інструментів, інструментальних ансамблів за принципом класифікації. Проаналізовано творчість Я. Олексіва, Р. Стахніва, А. Марценюка, В. Годлеского, В. Віцькова, О. Бекеші, О. Мовчана, О. Сурових, В. Губанова, В. Власова з позиції стилутворення та затребуваності репертуару.

Ключові слова: творчість, репертуар, оркестр, ансамбль, баян-акордеон.

Постановка проблеми. Мистецтво гри на народних інструментах України є сферою, яка активно розвивається й здійснює пошуки нових форм та засобів виразності. Пріоритети наукового пошуку сягають конструкцій вдосконалення інструментарію й академізації у царині виконавства, фахової освіти і композиторської творчості, дослідження регіональних шкіл народно-інструментального мистецтва й популяризації феномену загалом.

Так, найширші узагальнення історичного та соціокультурного аспектів української академічної школи гри на народних інструментах здійснено у працях М. Давидова [4], Ю. Лошкова [3; 175-183], Є. Іванова [4; 205-206], О. Ільченка [4; 191-192], Н. Морозевич [3; 274-276], Л. Пасічняк [16, 17], Л. Понікарової [20], А. Семешка [4; 233], А. Сташевського [24], О. Трофимчука [3; 184-185]. Значну увагу музикознавцями (М. Різолем, Я. Олексівим, В. Сидоренко, В. Дейнегою, О. Трофимчуком) приділено виконавській і методико-педагогічній сферам, різноманітним аспектам ансамблевих форм музикування і окремим інструментам та їх родинам у загальнонаціональному й регіональних складових (Т. Баран [4; 195-197], А. Душний [9], П. Дрозда [5], І. Маринін [28; 38-42], Р. Стельмашук [28; 249-253]).

Численними є звертання науковців (А. Гончарова, А. Голяки, І. Дмитрук, Я. Олексіва, О. Олексієнка, А. Сташевського, А. Шамігова) до тематики оригінальної композиторської творчості для народних інструментів та їх ансамблів з позицій виразового потенціалу окремих інструментів, стилістики, типів виконавства, складів тощо. Серед напрямів досліджень тут переважають проблеми жанру перекладу, засобів втілення фольклорної інструментальної традиції, необарокової стилістики, естрадно-джазових рис музикування.

Одним із мистецьких осередків творення та популяризації оригінальної музики для народних інструментів й баяна-акордеона зокрема постає Дрогобич із сталими виконавськими, науковими та творчими традиціями. Саме на базі Дрогобицького педуніверситету проводяться конкурси баяністів-акордеоністів («Візерунки Прикарпаття» та «Perpetuum mobile») серед солістів та розмаїття колективів за участі баяна-акордеона [8; 30].

Останніми роками на базі мистецьких форумів виявлено нові зразки музики композиторів Я. Олексіва, Р. Стахніва, А. Марценюка, В. Годлеского, В. Віцькова, О. Бекеші, О. Мовчана, О. Сурових,

В. Губанова, В. Власова які поповнили репертуар сучасного сольного та колективного музикування на народних інструментах [2, 12, 18, 19, 23].

Мета дослідження – виявити нові композиторські напрацювання для народних інструментів у контексті мистецьких імпрез Дрогобича та здійснити спробу їх класифікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми академічного народно-інструментального мистецтва досліджує низка фахівців-сучасників (В. Власов [3, 229-231], М. Давидов [4], П. Дрозда [5], І. Мацієвський [13], Л. Пасічняк [16; 28 343-349], С. Хашеватська [25], Т. Сідлецька [22]). Репертуарний феномен для народних інструментів став джерелом дослідження багатьох науковців, серед яких – для бандури (В. Дутчак, Д. Губ'яка, О. Ніколенко, І. Дмитрук, А. Душного, Н. Чернецької та ін.), баяна (М. Булда, А. Гончарова, Г. Голяки, М. Імханіцького, А. Душного, Д. Кужелева, С. Карася, О. Карась (Кметі), А. Нижника, Я. Олексіва, А. Семешка, А. Сташевського, З. Стельмашука, Ю. Чумака, А. Шамігова та ін.), гітари (В. Сидоренко, В. Салія й А. Душного), домри-кобзи (С. Білоусової, Л. Матвійчук), цимбал (І. Теуту), ансамблів та оркестрів (С. Карася, А. Баньковського, А. Душного, Б. Кисляка, О. Личенка, О. Серієнко, Т. Сідлецької, В. Шафети й ін.).

Активізація науково-дослідницької діяльності навколо мистецьких проєктів Дрогобича об'єднані у виконавство (конкурсні змагання) – науково-практичні конференції – видання та презентації рукописів нотної літератури. Серед праць, нашу увагу привертають: монографія «Анатолій Онуфрієнко – життя присвячене музиці» А. Душного [6]; та довідник «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» А. Душного та Б. Пица [7]; огляди-рецензій про конкурс «Візерунки Прикарпаття» (А. Боженського, Ю. Дякунчака, О. Сергієнко [21]) та «Perpetuum mobile» (Л. Варавіної [28, 357-360], М. Давидова [28, 361-364], А. Душного [8], А. Нижника [28, 380-383], Б. Пица) й науково-практичні конференції краю (Р. Кундиса, В. Кузьо, Л. Чавви, О. Сергієнко), упорядкування та видання нотної літератури (А. Душного, Б. Пица, В. Шафети, Ю. Чумака, Є. Марченка, І. Фрайта, В. Гамара, С. Максимова).

Окремої уваги заслуговують збірники матеріалів науково-практичних конференцій «Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ століть» (2007-2016 рр.), «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» (2008-2015 рр.), «Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика» (2016 р.), які систематично проводяться мистецькою спільнотою Дрогобича. Серед наукових форумів, вирізняється конференція «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» (2006-2016 рр.), матеріали якої охоплюють різновекторність досліджень творчості науковцями України, Білорусії, Польщі, Литви, Казахстану і постають дотичними до нашої розвідки [28, 29].

Виклад основного матеріалу. За останні роки Дрогобич стрімко увійшов у русло популяризаторів виконавства на народних інструментах України і тим самим став визнаною «Меккою» (за М. Давидовим) академічного народно-інструментального мистецтва країни та зарубіжжя. Цьому послужив фактор проведення на базі Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка низки науково-практичних конференцій та Міжнародних і Всеукраїнських виконавських конкурсів баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile» та «Візерунки Прикарпаття» [8]. До цього ВНЗ щорічно (починаючи з 2008 р.), а від 2011 р. двічі на рік з'їжджаються знані науковці, виконавці, композитори, педагоги, організатори концертної справи з України (М. Давидов, В. Зубицький, В. Власов, В. Мурза, П. Фенюк, А. Сташевський, А. Семешко, В. Дорохін, Я. Олексів, Є. Іванов, А. Нижник, В. Губанов, С. Грінченко і ін.), Білорусії (М. Сєврюков, Вл. Пліговка, Т. Антіпов), Польщі (Є. Мандравські), Литви (Е. Габніс, Г. Бальчунас, М. Маркевічене), Казахстану (З. Смакова), Хорватії (В. Балик), Росії (В. Голубничий, М. Імханіцький, Л. Варавіна, В. Грачов та ін.), які підтверджують високий статус мистецьких імпрез і тим самим утверджують статус мега-проєктів у соціокультурі сьогодення [30; 9]. За визначенням голови журі конкурсу «Perpetuum mobile» акад. М. Давидовим «унікальність множинності й розмаїтості характерів і форм конкурсних змагань, в яких втілюється увесь спектр багатогранної народно-інструментальної музичної культури народу не існує на жодному конкурсі Світу» [28; 362].

У гроні конкурсних програм нашу увагу привертають твори композиторів останніх років, апробовані (а подекуди і надруковані) саме в Дрогобичі.

Розглянути доробок авторів для баяна-акордеона, ансамблів та оркестрів народних інструментів, камерних колективів за участі баяна-акордеона.

Серед композицій для баяна-акордеона соло вирізняються твори Я. Олексіва (музична ілюстрація драматичної поеми О. Олеса «Ніч на полонині» у 4-х ч.), Р. Стахніва (Модерн-сюїта для дітей № 1: I ч. «Добраніч», II ч. «Зубна щітка», III ч. «Я DJ», IV ч. «Вася, давай!»), В. Годлеського («Імпровізація у стилі джаз-фольк-рок»), В. Віцькова (Партита «Наслідування геніям»), О. Бекеші («Dorian Grey»),

Присвята Анжелісу). Новітні тенденції у світовому баянно-акордеонному русі, потреба додаткових стимулів для розвитку національного народно-інструментального мистецтва спонукали організаторів міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile» до введення додаткової номінації «композитори (автори виконавці) баяністи-акордеоністи» (віком до 35 років) з 2012 р.. Як приклад, молодією генерацією баяністів-композиторів-виконавців Я. Олексівим, Р. Стахнівим, В. Годлевським, В. Віцьковим, О. Бекеші написано чимало нових творів у модерному співвідношенні до джазових стандартів й естрадної музики, елементів авангарду, які сьогодні поповнюють репертуар виконавців й скомпоновані у навчальний посібник «Педагогічний репертуар баяністів-акордеоністів» [18] і через перше авторське виконання постають прикладом для наслідування.

Творчість відомого композитора та педагога В. Власова, який двічі святкував свій ювілей в рамках конкурсу «Візерунки Прикарпаття» (2011, 2016 р.) відзначена як першим виданням низки творів автора естрадно-джазового спрямування (Джазова сюїта для баяна: I ч. «Імпровізація», II ч. «Боса нова», III ч. «Танцювальний ескіз», IV ч. «Мелодія»; «Зимовий ескіз»; «Запрошення до танцю»; «П'єса у формі французького вальсу») [2] у 2011 р., так і виконанням нових творів («Тешин міст», «Фесерверк», «Ностальгія») учнями митця у 2016 р. Творчість В. Власова свідчить про актуальність його педагогічно-виконавських здобутків для українського баянного виконавства й стабільний інтерес до його композицій.

Оригінальність трактувань народного мелосу, що проявляється у максимальному використанні широкого спектру сучасного баяна-акордеона (тремоло міхом, рикошет, шумові ефекти, регістрова палітра тощо) притаманне й творчості А. Марценюка. Обробка української народної пісні «Сусідка», п'єса на українську тему в стилі кантрі «Ой, там на горі», парафраз на тему української народної пісні «Ой, на горі два дубки» посідають гідне місце у репертуарі навчальних закладів України, виконуються на концертних сценах зарубіжжя, увійшли до авторського збірника [12]. Включення нових оригінальних творів та перекладень кращих зразків класичної, сучасної й естрадної музики до навчально-педагогічного і виконавського репертуару, сприяє розширенню виражальних та технічних можливостей інструменту, а також подальшому зростанню виконавської майстерності.

Творчість для ансамблю народних інструментів представлена доробком Р. Стахніва, О. Сурових, В. Губанова. За визначенням Л. Пасічника: «ансамбль народних інструментів – творча лабораторія, де створюється новий репертуар для народних інструментів, формуються творчі особистості академічного народно-інструментального мистецтва, пропагується активна концертна діяльність» [17; 232]. Активізація композиторської творчості, зокрема створення оригінального репертуару для академічних народно-інструментальних ансамблів, стає переконливим утвердженням цього виду мистецтва в річищі камерно-інструментального виконавства останніх десятиліть ХХ – початку ХХІ століття [3; 172].

Цікавим полістилістичним експериментом постає «Коло. Мийка» Р. Стахніва для квартету народних інструментів / баяна і фортепіано / оркестру народних інструментів, де автор протягом твору гнучко балансує між питомими функціями інструментів у межах фольклорного звукоідеалу, зокрема у складі трійстих музик, чи вдається до тембрально-звукових аналогій академічних інструментів у складі диксиленду й розкриває багатство фарб звукового співвідношення в оркестровому варіанті [19; 92-104]. В доробку митця знаходимо Рондо «Пам-Парам» для акордеону, кларнета, ударних та к/б [23; 19-26] і Фантазію на тему української народної пісні «За нашів стодолов» для квартету народних інструментів (сопілка, баян, бандура, к/б).

Фольклорна тематика переважає у творчому доробку О. Сурових («Молодецька пляска», «Варенички»). П'єси «Парафраз на теми опери Кармен», «Пісня без слів», «Легенда», «Танець вітру», «Осілля» наповнені філософським мисленням, модерним баченням сучасного репертуару для ансамблю народних інструментів із тяжінням до неофольклоризму та стильових уподобань одеської композиторської школи.

Тема фольклору простежується у творчості В. Губанова. Творчість для тріо народних інструментів (баян, домра, балалайка) представлена «Українською фантазією» та обробкою пісні В. Михайлюка «Черемшина» з використанням естрадної манери гри та джазової імпровізації. Ця складова є домінуючою у його доробку для баяна-соло і блискуче виявляється у виконанні митцем авторських творів.

Створення музики для камерного ансамблю (баян, скрипка, віолончель) спостерігаємо у О. Мовчана. Твори «Буря», «Дитяча», «Ірландська», Арія, «Лицарська», «Епічна», «Traveler» носять своєрідний характер пошуку автора власного стилю на основі музичних зразків притаманних культурі інших країн.

Композиції для оркестру народних інструментів переважають у доробку Я. Олексіва. Його творчість сформована в руслі львівської баянної та композиторської школи і представлена низкою творів для оркестрового складу : «Токата», «Соната-балада», «У настрої джазу», «Let's run in jazz»,

які, хоча й були написані для баяна-соло, але з часом інструментовані автором для оркестру [10]. Відтак, «Токата» втілює контрастні співставлення фрагментів композиції, що співвідносяться протележними образно-тематичними сферами, токатним гомофонним викладом та поліфонічною структурою; «Соната-балада» не відповідає традиційній формі сонатного Allegro, але, як зауважує автор, «форма твору вибудовується фрагментарним способом з окремих епізодів, обрамлених тематичною аркою». В інших композиціях – «У настрої джазу» та «Let's run in jazz» відчувається схильність до естетики джазових композицій, не віддзеркалюючи безпосередньо мовностильових особливостей певного спрямування джазового музикування [15; 54-59].

Наступні оркестрові композиції митця «Українська фантазія» та Лірична фантазія «Яворина» написані у неофольклорному напрямі композиторів ХХ ст. Романс «Дві флейти» на слова А. Канич, «Пісня» на слова Д. Павличка, «Елегія» пам'яті Ярослава Мозіля створені для оркестрів народних (українських народних) інструментів і відображають ліричний драматизм у поєднанні народно-оркестрового й симфонічного мислення з національним колоритом.

Творчий доробок В. Дмитренка для оркестру народних інструментів становлять композиції «Імпровізація і танок», «Карпатські полонини», «Веснянка», «Медитація», «Замок Любарта», «Перші промінці», Весільний танок «Марабу», «Коло ватри» та ін., у яких виявляється схильність як до неофольклоризму, так і нової фольклорної хвилі. За визначенням О. Сергієнко «... В. Дмитренко володіє всією палітрою сучасних виконавських прийомів та відчуттям смаку у потребі репертуарного доробку який стає стержневим у взаємному музикуванні в контексті соціальної ментальності українського суспільства сьогодення» [21; 138]. Водночас, у доробку композитора знаходимо і аранжування популярної різдвяної мелодії «Щедрик» для цимбал та бандури.

Одним із вагомих творчих здобутків Р. Стахніва є концертний твір «Поет мовить. Україна мовить» на слова І. Франка для баритона, сопрано та оркестру народних інструментів, написаний у формі кантати. Твір лірико-епічного характеру з елементами драматизму і відображає сучасне бачення поезії І. Франка в руслі композиторського стилетворення ХХІ ст.

Висновки. Отже, в контексті аналізу впливу мистецьких проєктів Дрогобича на популяризацію оригінальної творчості для народних інструментів в Україні зазначимо: створення нових зразків молодією генерацією композиторів і їх популяризація через участь у конкурсах як авторів-виконавців є важливою складовою формування подальшої потреби у новій музиці мистецькою спільнотою; творчість для ансамблів та оркестрів народних інструментів й інструментальних (камерних) колективів створюється керівниками або учасниками колективів, останні, у свою чергу, постають лабораторіями для експерименту нового співвідношення композитор – ансамбль (оркестр) – слухач й у часовому просторі здійснюють «природній відбір» репертуарного доробку.

Список використаної літератури

1. *Булда М.* Естрадно-джазова музика в акордеонно-баянному мистецтві України другої пол. ХХ – початку ХХІ століття: композиторська творчість і виконавство : автореф. дис. ... канд. миств. : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво / М. Булда ; Харків. держ. ун-т миств. ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2007. – 22 с.
2. *Власов В.* Педагогічний репертуар баяніста : навч. пос. [Ноти] / В. Власов / [ред.-упор. А. Душний, В. Шафета]. – Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2011. – 46 с.
3. *Давидов М.* Виконавське музикознавство. Енциклопедичний довідн. / М. Давидов. – Луцьк : ВАТ «Волин. обл. друк», 2010. – 400 с.
4. *Давидов М.* Історія виконавства на народних інструментах. (українська академічна школа): підр. [для вищих та середніх. муз. навч. закл.] / М. Давидов. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – 592 с.
5. *Дрозда П.* Феномен колективного народно-інструментального музикування західноукраїнського регіону : автореф. дис. ... канд. миств. : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво / П. Дрозда ; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2010. – 20 с.
6. *Душний А.* Анатолій Онуфрієнко: життя, присвячене музиці : [монографія] / А. Душний / [за заг. ред. Б. Пица]. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – 328 с.
7. *Душний А.* Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва : довідн. / А. Душний, Б. Пиц. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – 216 с.
8. *Душний А.* Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile» як чинник пропаганди народно-інструментального мистецтва України / А. Душний // Наук. вісник НМАУ ім. П. Чайковського: Виконавське музикознавство : стильові парадигми композиторської творчості та музично-виконавської інтерпретації, актуальні проблеми музичної педагогіки / [автори проєкту, ред.-упор. : М. А. Давидов, В. Г. Сумарокова]. – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2013. – Вип. 107. – С. 72-84.
9. *Душний А.* Пріоритетність дослідження національної школи баянно-акордеонного мистецтва у Західній Україні (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) / А. Душний // Музикознавчі студії ін.-ту мистецтв Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського : зб. наук. пр. / [ред. кол. Рожок В. І.,

Посвалюк В. Т. та ін. ; упоряд. О. І. Коменда]. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – Вип. 10. – С. 193-205.

10. **Карась С.** Сучасні твори у перекладі для оркестрів народних інструментів : навч. пос. / С. Карась, Я. Олексів. – Львів : АРАЛ, 2008. – 114 с.

11. **Карась С.** Тенденції розвитку баянно-акордеонного репертуару / С. Карась // Музикознавчі студії. Наук. зб. ЛДМА ім. М. Лисенка : Зб. ст. / [ред.-упоряд. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц]. – Вінниця : Нова книга, 2006. – Вип. 11. – С. 69-76.

12. **Марценюк А.** Педагогічний репертуар баяніста (акордеоніста) : навч. пос. / А. Марценюк / [ред.-упоряд. А. Душний]. – Дрогобич : Посвіт, 2016. – 52 с.

13. **Мацієвський І.** Музичні інструменти гуцулів / І. Мацієвський. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 464 с.

14. **Олексів Я.** Рецепція жанрів сюїти і партити в українській баянній музиці другої половини ХХ століття : дис. ... канд. миств. : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво / Я. Олексів ; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2011. – 234 с.

15. **Олексів Я.** Концертні твори для баяна (акордеона). Метод. реком. [для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації] / Я. Олексів. – Львів : АРАЛ, 2007. – 64 с.

16. **Пасічняк Л.** Академічне народно-інструментальне ансамблеве мистецтво України ХХ ст. : історико-виконавський аспект : автореф. дис. ... канд. миств. : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво / Л. Пасічняк ; Львів. держ. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2007. – 17 с.

17. **Пасічняк Л.** Український ансамбль народних інструментів у контексті формування академічних традицій. Здобутки і перспективи / Л. Пасічняк // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ ст. : зб. матеріалів. міжнар. наук.-практ. конф. (Дрогобич, ДДПУ ім. І. Франка, 25 берез. 2007 р.) / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич : Посвіт, 2007. – С. 229–239.

18. **Педагогічний репертуар баяніста-акордеоніста** : навч. пос. [Ноти] / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц, В. Шафета]. – Дрогобич : Посвіт, 2013. – 76 с.

19. **Педагогічний репертуар для оркестру (ансамблю) народних інструментів** : навч. пос. [Ноти] / [авт.-упоряд. А. Душний, В. Шафета]. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – 156 с.

20. **Поникарова Л. Н.** Баян в народно-інструментальному жанрі України : уч.-метод. пос. [по курсу «Теорія і історія народно-інструментального исполнительства»] / Л. Н. Поникарова. – Харків : Торнадо, 2003. – 104 с.

21. **Сергієнко О.** Оркестр народних інструментів «Святоград» : різнояскраві грані творчості, виконавства, популяризації жанру / О. Сергієнко // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобич. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка / [ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич : Посвіт, 2013. – Вип. 5. – С. 133–140.

22. **Сідлецька Т. І.** Історія народно-оркестрового виконавства України [Електронний ресурс] / Т. І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – (серія : Практична культурологія) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://posibnyky.vstu.vinnica.ua/narodniy_rkestr/zmist.html – Назва з екрану.

23. **Стахнів Р.** Педагогічний репертуар для народних інструментів : навч.-репертуар. зб. [Ноти] / [ред.-упоряд. А. Душний, В. Шафета]. – Дрогобич : Посвіт, 2013. – Вип. 2. – 40 с.

24. **Сташевський А.** Нариси з історії української музики для баяна : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. мист. і освіти] / А. Сташевський. – Луганськ : Поліграфресурс, 2006. – 152 с.

25. **Хашчеватська С.** Інструментознавство : підручн. [для ВНЗ культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації] / С. Хашчеватська. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 126 с. іл.

26. **Шамігов А.** Особливості опосередкування фольклору в оригінальній музиці українських композиторів для баяна соло (фольклорний неоромантизм, неофольклоризм, нова фольклорна хвиля) : автореф. дис. ... канд. миств. : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво / А. Шамігов ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – К., 2011. – 17 с.

27. **Шафета В.** Оригінальні твори для однорідних баянних ансамблів у доробку композиторів Львівщини / В. Шафета // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : Наук. журн. Сум. держ. пед. ун-ту ім. А. Макаренка. – Суми : Сум ДПУ ім. А. Макаренка, 2010. – № 7 (9). – С. 326-332.

28. **VI Всеукр. наук.-практ. конф. «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики»** та III міжнар. наук.-практ. конф. «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» (ДДПУ ім. І. Франка, 9 – 10 травня 2013 р., м. Дрогобич) : зб. матеріалів та тез / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич : Посвіт, 2013. – 412 с.

29. **VII Всеукр. наук.-практ. конф. «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики»** та IV міжнар. наук.-практ. конф. «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» (ДДПУ ім. І. Франка, 30 квітня – 1 травня 2014 р., м. Дрогобич) : зб. матеріалів і тез / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич : Посвіт, 2014. – 168 с.

30. **VIII Всеукр. Відкритий конкурс баяністів-акордеоністів «Візерунки Прикарпаття»**, IX міжнар. наук.-практ. конф. «Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ століть» (ДДПУ ім. І. Франка, 4-6 груд. 2015 р.) : програма / [упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич : Посвіт, 2015. – 24 с.

References

1. **Bulda M.** Estradno-dzhazova muzyka v akordeonno-baiannomu mystetstvi Ukrainy druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolittia: kompozytorska tvorhist i vykonavstvo : avtoref. dys. ... kand. mystetstvozn. : spets.

- 17.00.03 – Muzychne mystetstvo / Maryna Bulda ; Kharkivskiy derzhavnyi universytet mystetstv im. I. P. Kotliarevskoho. – Kharkiv, 2007. – 22 s.
2. **Vlasov V.** Pedahohichniy repertuar baianista : navch. pos. [Noty] / Viktor Vlasov / [red.-upor. A. Dushniy, V. Shafeta]. – Drohobych : RVV DDPU im. I. Franka, 2011. – 46 s.
3. **Davydov M.** Vykonavske muzykoznavstvo. Entsyklopedychnyi dovidnyk / Mykola Davydov. – Lutsk : VAT «Volynska oblasna drukarnia», 2010. – 400 s.
4. **Davydov M.** Istoriia vykonavstva na narodnykh instrumentakh. (ukrainska akademichna shkola): pidr. [dlia vyshcheykh ta ser. muz. navch. zakl.] / Mykola Davydov. – K. : NMAU im. P. I. Chaikovskoho, 2010. – 592 s.
5. **Drozda P.** Fenomen kolektyvnoho narodno-instrumentalnoho muzykuvannya Zakhidno-ukrainskoho rehionu : avtoref. dys. ... kand. mystetstvozn. : spets. 17.00.03 – Muzychne mystetstvo / Petro Drozda ; Lvivska natsionalna muzychna akademiia im. M. V. Lysenka. – Lviv, 2010. – 20 s.
6. **Dushniy A.** Anatolii Onufriienko: zhyttia prysviachene muzytsi : [monohrafiia] / Andriy Dushniy / [za zah. red. B. Pytsa]. – Drohobych : Posvit, 2010. – 328 s.
7. **Dushniy A.** Lvivska shkola baianno-akordeonnoho mystetstva : dovidnyk / Andriy Dushniy, Bohdan Pyts. – Drohobych : Posvit, 2010. – 216 s.
8. **Dushniy A.** Mizhnarodnyi konkurs baianistiv-akordeonistiv «Perpetuum mobile» yak chynnyk propahandy narodno-instrumentalnoho mystetstva Ukrainy / Andriy Dushniy // Naukovi visnyk NMAU im. P. Chaikovskoho: Vykonavske muzykoznavstvo : stylovi paradyhmy kompozytorskoï tvorchosti ta muzychno-vykonavskoï interpretatsii, aktualni problemy muzynoi pedahohiky / [avtory proektu, red.-upor. : M. A. Davydov, V. H. Sumarokova]. – K. : NMAU im. P. Chaikovskoho, 2013. – Vyp. 107. – S. 72-84.
9. **Dushniy A.** Priorytetnist doslidzhennia natsionalnoi shkoly baianno-akordeonnoho mystetstva u Zakhidnii Ukraini (kinets KhKh – pochatok KhKhI stolittia) / Andriy Dushniy // Muzykoznavchi studii instytutu mystetstv Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Ukrainky ta Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho : zb. nauk. prats / [red. kol. Rozhok V. I., Posvaliuk V. T. ta in. ; uporiad. O. I. Komenda]. – Lutsk : Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, 2012. – Vyp. 10 – S. 193-205.
10. **Karas S.** Suchasni tvory u perekladi dlia orkestriv narodnykh instrumentiv : navch. pos. / Serhii Karas, Yaroslav Oleksiv. – Lviv : «ARAL», 2008. – 114 s.
11. **Karas S.** Tendentsii rozvytku baianno-akordeonnoho repertuaru / Serhii Karas // Muzykoznavchi studii. Naukovi zbirky LDMA im. M. Lysenka : Zb. statei. / [red.-uporiad. A. Dushniy, S. Karas, B. Pyts]. – Vinnytsia : Nova knyha, 2006. – Vyp. 11. – S. 69-76.
12. **Martseniuk A.** Pedahohichniy repertuar baianista (akordeonista) : navch.pos. / Anatolii Martseniuk / [red.-uporiad. A. Dushniy]. – Drohobych : Posvit, 2016. – 52 c.
13. **Matsiievskiy I.** Muzychni instrumenty hutsuliv / Ihor Matsiievskiy. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2012. – 464 s.
14. **Oleksiv Ia.** Retseptsiia zhanriv siuity i partyty v ukrainskii baiannii muzytsi druhoi polovyny XX stolittia : dys. ... kand. mystetstvozn. : spets. 17.00.03 – Muzychne mystetstvo / Yaroslav Oleksiv ; Lvivska natsionalna muzychna akademiia im. M. V. Lysenka. – Lviv, 2011. – 234 s.
15. **Oleksiv Ia.** Kontsertni tvory dlia baiana (akordeona). Metodychni rekomendatsii [dlia vyshcheykh navch. zakladiv kultury i mystetstv I-IV rivniv akredytatsii] / Yaroslav Oleksiv. – Lviv : ARAL, 2007. – 64 s.
16. **Pasichniak L.** Akademichne narodno-instrumentalne ansambleve mystetstvo Ukrainy XX st. : istoryko-vykonavskiy aspekt : avtoref. dys. ... kand. mystetstvozn. : spets. 17.00.03 – Muzychne mystetstvo / Liliia Pasichniak ; Lvivska derzhavna muzychna akademiia im. M. V. Lysenka. – Lviv, 2007. – 17 s.
17. **Pasichniak L.** Ukrainskyi ansambl narodnykh instrumentiv u konteksti formuvannya akademichnykh tradytsii. Zdobutky i perspektyvy / Liliia Pasichniak // Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami XX – XXI stolit : zb. mater. mizhnar. nauk.-prakt. konfer. (Drohobych, DDPU im. I. Franka, 25 bereznia 2007 r.) / [red.-uporiad. A. Dushniy, B. Pyts]. – Drohobych : Posvit, 2007. – S. 229–239.
18. **Pedahohichniy repertuar baianista-akordeonista** : navch. pos. [Noty] / [red.-uporiad. A. Dushniy, B. Pyts, V. Shafeta]. – Drohobych : Posvit, 2013. – 76 s.
19. **Pedahohichniy repertuar dlia orkestru (ansambliu) narodnykh instrumentiv** : navch. pos. [Noty] / [avtory-uporiad. A. Dushniy, V. Shafeta]. – Drohobych : Posvit, 2012. – 156 s.
20. **Ponykarova L. N.** Bayan v narodno-instrumentalnom zhanre Ukrainy : uch.-metod. pos. [po kursu «Teoria iistoria narodno-instrumentalnoho ispolnitelstva»] / L. N. Ponykarova. – Kh. : Tornado, 2003. – 104 s.
21. **Sergienko O.** Orkestr narodnykh instrumentiv «Sviatohrai»: riznoiaskravi hrani tvorchosti, vykonavstva, populiaryzatsii zhanru / Oksana Serhiienko // Aktualni pytannia humanitarnykh nauk : mizhvuzivskiy zb. nauk. prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka / [red.-uporiad. V. Ilytskyi, A. Dushniy, I. Zymomria]. – Drohobych : Posvit, 2013. – Vyp. 5. – S. 133–140.
22. **Sidletska T. I.** Istoriia narodno-orkestrovoho vykonavstva Ukrainy [Elektronnyi resurs] / T. I. Sidletska. – Vinnytsia: VNTU, 2010. – (seriia : Praktychna kulturolohiia) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://posibnyky.vstu.vinnica.ua/narodny_rkestr/zmist.html – Nazva z ekranu.
23. **Stakhniv R.** Pedahohichniy repertuar dlia narodnykh instrumentiv : navch.-repertuar. zb. [Noty] / [red.-uporiad. A. Dushniy, V. Shafeta]. – Drohobych : Posvit, 2013. – Vyp. 2. – 40 s.
24. **Stashevskiy A.** Narysy z istorii ukrainskoi muzyky dlia bayana : navch. posib. [dlia stud. vyshch. navch. zakl. myst. i osvity] / Andriy Stashevskiy. – Luhansk : Polihrafresurs, 2006. – 152 s.

25. *Khashchevatska S.* Instrumentoznavstvo : pidruchnyk [dlia VNZ kultury i mystetstv III-IV rivniv akredyatsii] / Svitlana Khashchevatska. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2008. – 126 s., il.

26. *Shamihov A.* Osoblyvosti oposeredkuvannia folkloru v oryhinalnii muzytsi ukrainskykh kompozytoriv dlia baiana solo (folklornyi neoromantyzm, neofolklorizm, nova folklorna khvyliia) : avtoref. dys. ... kand. mystetstvovnav. : spets. 17.00.03 – Muzychne mystetstvo / Andrii Shamihov ; Kyivskyi natsionalnyi universytet kultury i mystetstv. – K., 2011. – 17 s.

27. *Shafeta V.* Oryhinalni tvory dlia odnoridnykh baiannykh ansambliv u dorobku kompozytoriv Lvivshchyny / Valerii Shafeta // Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii : Naukovyi zhurnal Sumskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu im. A. Makarenka. – Sumy : SumDPU im. S. Makarenka, 2010. – № 7 (9). – S. 326–332.

28. *VI Vseukrainska «Muzychna osvita Ukrainy: problemy teorii, metodyky, praktyky»* ta III mizhnarodna «Tvorchist dlia narodnykh instrumentiv kompozytoriv Ukrainy ta zarubizhzhia» naukovo-praktychni konferentsii (DDPU im. I. Franka, 9 – 10 travnia 2013 r., m. Drohobych) : zb. materialiv ta tez / [red.-uporiad. A. Dushniy, B. Pyts] – Drohobych : Pósvit, 2013. – 412 s.

29. *VII Vseukrainska «Muzychna osvita Ukrainy: problemy teorii, metodyky, praktyky»* ta IV mizhnarodna «Tvorchist dlia narodnykh instrumentiv kompozytoriv Ukrainy ta zarubizhzhia» naukovo-praktychni konferentsii (DDPU im. I. Franka, 30 kvitnia – 1 travnia 2014 r., m. Drohobych) : zb. materialiv i tez / [red.-uporiad. A. Dushnyi, B. Pyts]. – Drohobych : Pósvit, 2014. – 168 s.

30. *VIII Vseukrainskyi Vidkrytyi konkurs baianstiv-akordeonistiv «Vizerunkyy Prykarpattia»*, IKh mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami KhKh – KhKhI stolit» (DDPU im. I. Franka, 4 – 6 hrudnia 2015 roku) : prohrama / [uporiad. A. Dushniy, B. Pyts]. – Drohobych : Posvit, 2015. – 24 s.

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ПРОЕКТЫ ДРОГОБЫЧА И ИХ ЗНАЧЕНИЕ В ПОПУЛЯРИЗАЦИИ НОВОГО ОРИГИНАЛЬНОГО ТВОРЧЕСТВА ДЛЯ НАРОДНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ

Олексюк Андрей Владимирович, аспирант, Институт музыкального искусства, Дрогобычский государственный педагогический университет им. И. Франка, Дрогобыч

Сделан обзор художественных проектов Дрогобыча, в частности конкурсов «Узоры Прикарпатья» и «Perpetuum mobile» в которых представлены новые образцы музыки для народных инструментов. Рассмотрены оригинальное творчество для баяна-аккордеона соло, ансамбль и оркестра народных инструментов, инструментальных ансамблей по принципу классификации. Проанализированы творчество Я. Олексива, Р. Стахнива, А. Марценюка, В. Годлеского, В. Вицькова, А. Бекеши, А. Мовчана, А. Сузовых, В. Губанова, В. Власова с позиции стилиобразования и востребованности репертуара.

Ключевые слова: творчество, репертуар, оркестр, ансамбль, баян-аккордеон.

DROHOBYCH ARTISTIC PROJECTS AND THEIR IMPORTANCE IN THE POPULARIZATION NEW ORIGINAL CREATION FOR FOLK INSTRUMENTS

Oleksyuk Andriy, Postgraduate Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych

The article presents an overview of Drohobych artistic projects, including competitions «Patterns Carpathians» and «Perpetuum mobile» where presented new samples of music for folk instruments. Are considered an original creation for bayan-accordion solo, ensemble and orchestra of folk instruments, instrumental ensembles on the principle of classification. ArtJ. Oleksiv, R. Stahniv, A. Martsenyuk, V. Hodlevskiy, V. Vitskov, A. Bekeshi, O. Movchan, O. Surovykh, V. Gubanov, V. Vlasov analyzed from the perspective of style creation and demand repertoire.

Key words: art, repertory orchestra, ensemble, bayan, accordion.

UDC 78.785

DROHOBYCH ARTISTIC PROJECTS AND THEIR IMPORTANCE IN THE POPULARIZATION NEW ORIGINAL CREATION FOR FOLK INSTRUMENTS

Oleksyuk Andriy, Postgraduate Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych

The aim to identify new developments composer for folk instruments in the context of artistic event in Drohobych and attempt to make a classification.

Research Methodology. Thirty of sources are used in publications (general work on folk instrumental mystetva, some publications, textbooks, conference proceedings) illuminate research problems in general and composers new works for folk instruments in the context of artistic events Drohobych.

Results. The article presents an overview of Drohobych artistic projects, including competitions «Patterns Carpathians» and «Perpetuum mobile» where presented new samples of music for folk instruments. In the context of

competition and concerts, our attention is drawn the works of written by composers in recent years (J. Oleksiv, R. Stahniv, V. Godlevskiy, A. Martsenyuk et al.) and tested (and sometimes published) is in Drohobych. Are considered an original creation for bayan-accordion solo, ensemble and orchestra of folk instruments, instrumental ensembles on the principle of classification:

- *for bayan-accordion solo*: the works of J. Oleksiv (musical illustration of the dramatic poem A. Oles «Night on a mountain valley» in 4 parts), R. Stahniv (Modern Suite for children № 1: Part I.«Good Night», Part II. «Toothbrush», Part III. «I DJ», Part IV. «Vasya, come on!»), V. Hodlevskiy («Improvisation jazz-folk-rock»), V. Vitskova (Partyta «Imitation geniuses»), O. Bekeshi («Dorian Grey»,«Dedication to Angelis»), A. Martsenyuk (processing Ukrainian folk song «Susidka», a play on the Ukrainian theme in country style «Oh, there on the mountain», a paraphrase on the theme of Ukrainian folk song «Oy, two oaks on the mountain»);

- *ensemble for folk instruments*: R. Stahniv («Kolo.Myyka», Rondo «Pam-Param», Fantasia on Ukrainian folk song «Over Our Barn»), O. Surovykh («Molodetska plyaskas», «Varenichki»,«Paraphrase on the themes of the opera “Carmen”», «Song without words», «Legend», «Dance of the wind», «Autumn»), V. Gubanov («Ukrainian fantasy», processing the song V. Mikhailyuk «Cheremshyna») O. Movchan («Storm», «Children», «Irish», Aria, «Knight», «Epic», «Traveler»);

- *orchestra of folk instruments*: J. Oleksiv («Toccat», «Sonata-ballad», «In the mood jazz», «Let’s run in jazz», «Ukrainian fanaziya», Lyrical Fantasy «Yavoryna»), V. Dmytrenko («Improvisation and dance», «Carpathian a mountain valley», «Freckle», «Meditation»,«The Castle Lyubart», «The first rays», Wedding dance«Marabou», «Circle vatra»), R. Stahniv («The poet says. Ukraine says» Ivan Franko in the words for baritone, soprano and orchestra of folk instruments).

Novelty. Show the article creative heritage of new samples as young and famous composers and their popularization through participation in competitions as an important component of demand for new music artistic community.

The practical significance. The works approved competitions in Drohobych included in the repertory collections and manuals used in the educational process and performing practices are becoming the foundation for further musicological and performing analysis.

Key words: art, repertory orchestra, ensemble, bayan, accordion.

Надійшла до редакції 23.10.2016 р.